

บทที่ 6

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ
กับทัศนคติทางการเมือง การเลือกตั้ง

ในบทนี้ จะเป็นการแสดงตารางเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง
ความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ และทัศนคติทางการเมือง การเลือกตั้ง เพื่อพิสูจน์สมมติ
ฐาน 3 ข้อคือ

1. ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา และผู้ที่มีความ
สนใจในการเมืองมาก น่าจะมีทัศนคติอย่างเด่นชัดในทางบวกมากกว่าในทางลบต่อการ
เมืองและปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
2. ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา และผู้ที่มีความ
สนใจในการเมืองมาก น่าจะมีทัศนคติที่เด่นชัดในทางบวกมากกว่าทางลบต่อการไปใช้
สิทธิเลือกตั้ง
3. ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
น่าจะทำให้ความสนใจต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติไม่ดี

หลักการวิเคราะห์ ผู้วิจัยมีหลักในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้
ความเข้าใจ ความสนใจ กับทัศนคติทางการเมือง การเลือกตั้ง 2 วิธี คือ

- ก. โดยวิเคราะห์จากตัวเลขในตารางแสดงความสัมพันธ์นั้น ๆ
- ข. โดยการวิเคราะห์ทางสถิติของค่าของไคสแควร์ เพื่อพิสูจน์ว่า "มีความ
สัมพันธ์นั้น ๆ

ตารางที่ 77 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา
กับทัศนคติต่อการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ความรู้ความเข้าใจ	ทัศนคติต่อการเมืองและการปกครอง				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ตอบ	รวม
มาก	13.8 (9)	80.0(52)	6.2 (4)	-	100.0(65)
ปานกลาง	13.6 (8)	66.1(39)	20.3(12)	-	100.0(59)
น้อย	7.7 (1)	46.2 (6)	46.2 (6)	-	100.1(13)
ไม่ตอบ	-	-	80.0 (4)	20.0 (1)	100.0 (5)
รวม	12.7(18)	66.3(97)	18.3(26)	.7 (1)	100.0(142)

จากตารางที่ 77 จะเห็นได้ว่า สำหรับผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาสูงนั้นก็จะมีเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเมืองและการปกครองมากด้วย และขณะเดียวกันก็จะมีเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีขึ้น ส่วนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยก็จะมีเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่มีทัศนคติต่อการเมืองและการปกครองน้อยด้วย และมีเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีมาก ซึ่งในที่นี้เห็นได้ชัดมากคือมีถึง 46.2 % (ในขณะที่กลุ่มผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจสูงจะมีผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีเพียง 6.2 % เท่านั้น) เราจึงสามารถกล่าวได้ว่า ผลของตัวเลขในตารางที่ 77 นี้สนับสนุนสมมุติฐานในข้อที่ว่า "ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภานั้นจะมีทัศนคติอย่างเด่นชัดในทางบวกต่อการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย"

อย่างไรก็ดี เนื่องจากจำนวนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางและจำนวนผู้ที่มีทัศนคติปานกลางต่อการเมืองและการปกครองมีสูงมาก จึงทำให้ความแตกต่าง

ของตัวเลขมีก่อนข้างน้อย (โดยเฉพาะในของผู้มีทัศนคติ) และน่าสังเกตว่าแม่ในหมู่
มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาสูง ส่วนใหญ่ (80 %) ก็จะเป็นผู้ที่
ทัศนคติต่อการเมืองและการปกครองฯ ในระดับปานกลางด้วย เหตุที่เป็นเช่นนั้น ผู้วิจัย
สันนิษฐานว่าเป็นเพราะยิ่งผู้มีความรู้ความเข้าใจสูงก็ยิ่งจะพบว่า ระบบการเมืองการ
ปกครองในปัจจุบันนั้นมิได้ดำเนินไปตามกฎเกณฑ์ประชาธิปไตยอย่างที่ควรจะเป็น อันยังผล
ให้เกิดทัศนคติที่ไม่ค่อยเห็นดีด้วย อย่างไรก็ตามก็ดี เขาเหล่านั้นก็เข้าใจว่า การปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องอาศัยระยะเวลาปลูกฝัง ต้องค่อยเป็นค่อยไป เขาจึงยอมรับ
ในความนอกกรอบที่เกิเกิดขึ้นได้ว่าเป็นภาวะของการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น สมบูรณ์
ขึ้นนั่นเอง ความคิดนี้ทำให้เขายังไม่เสื่อมศรัทธาต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
ทำให้ทัศนคติของเขาไม่ตกต่ำจนถึงมองระบอบประชาธิปไตยในแง่ร้าย ผลก็คือ ส่วนใหญ่
ของคนเหล่านี้จะมีทัศนคติต่อการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระดับ
ปานกลาง ส่วนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยนั้น เมื่อมีความไม่พอใจกับภาวะการ
ปกครองที่แลเห็น ก็ไม่อาจใช้ความรู้ความเข้าใจพิจารณาหาเหตุผลได้ จึงไม่อาจทำใจ
เย็น ปล่อยให้ตัวเองได้ว่า วิธีการเมืองและการปกครองนี้จะค่อยๆ เขารูปเขารอยขึ้น
ในอนาคต ผลจึงออกมาในรูปของความเบื่อหน่าย มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเมืองและการ
ปกครองในปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ $0.05 \chi^2 [6] =$
 12.59 แต่ $\chi^2 [6]$ จากการคำนวณตัวเลขในตารางที่ 77 = $32.0 > 12.59$
ซึ่งหมายความว่าความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติ
ทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน

ตารางที่ 78 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการเมือง (เน้นเฉพาะบทบาทการทำงานของ ส.ส.) กับทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน

ความสนใจในการเมือง	ทัศนคติทางการเมืองและการปกครอง				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ตอบ	รวม
มาก	13.8 (13)	70.2 (66)	16.0 (15)	-	100.0 (94)
ปานกลาง	-	92.9 (13)	7.1 (1)	-	100.0 (14)
น้อย	15.6 (5)	56.3 (18)	28.1 (9)	-	100.0 (32)
ไม่ตอบ	-	-	50.0 (1)	50.0 (1)	100.0 (2)
รวม	12.7 (18)	68.3 (97)	18.3 (26)	.7 (1)	100.0 (142)

จากตารางที่ 78 จะเห็นว่า ในจำนวนผู้ที่มีความสนใจในการเมืองมากนั้นมีเพียง 13 คน หรือ 13.8 % ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเมืองและการปกครอง ส่วนใหญ่คือ 66 คน มีทัศนคติปานกลาง และมีถึง 15 คนที่มีทัศนคติไม่ดี ผลจากตัวเลขดังกล่าวจึงไปค้านกับสมมติฐานที่ว่า "ผู้ที่มีความสนใจในการเมืองมากน่าจะมีทัศนคติอย่างเด่นชัด ในทางบวกมากกว่าทางลบ ต่อการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน"

เมื่อพิจารณาในกลุ่มผู้มีความสนใจในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ก็จะมีทัศนคติต่อการเมืองและการปกครองในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับกลุ่มแรก แต่น่าสังเกตว่ามีเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีทัศนคติไม่คือน้อยกว่ากลุ่มแรกมาก และในกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มผู้มีความสนใจน้อยนั้น ส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อการเมืองและการปกครองในระดับปานกลางเช่นกัน เราจึงสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะเป็กลุ่มที่มีความสนใจมาก ปานกลาง หรือน้อย ส่วน-

ใหญ่ในกลุ่มนั้น ๆ จะมีทัศนคติต่อการเมืองและการปกครองในระดับปานกลางทั้งสิ้น นอกจากนั้น ในตารางที่ 78 นี้ เราก็มองไม่เห็นเกินขีดถึงแนวโน้มของการมีทัศนคติที่ไม่ดีในกลุ่มผู้มีความสนใจน้อยเหมือนที่ปรากฏในตารางที่ 77 เพราะในกลุ่มผู้มีความสนใจน้อยนี้ กลับมีเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่มีทัศนคติดีและไม่ดีสูงกว่ากลุ่มอื่นทั้งสิ้น นั่นคือ เปอร์เซ็นต์ของผู้มีทัศนคติดีต่อการเมืองและการปกครองในกลุ่มนี้สูงกว่าในกลุ่มผู้มีความสนใจมากเสียอีก และเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีก็สูงกว่าเช่นกัน จากความไม่สอดคล้องกันของตัวเลขต่าง ๆ ที่กล่าวมา เราจึงสรุปได้ว่า ความสนใจในการเมืองมากหรือน้อยนั้นไม่มีผลต่อการเกิดทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันแต่อย่างไร

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ $0.05 \chi^2 [4] = 9.49$ แต่ $\chi^2 [4]$ จากการคำนวณตัวเลขในตารางที่ 78 = $6.97 < 9.49$ ซึ่งหมายความว่า ความสนใจในการเมือง (เน้น เฉพาะบทบาทการทำงานของ ส.ส.) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน

ตารางที่ 79 ความสัมพันธ์ระหว่างความรูความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา
กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ความรูความเข้าใจใน ระบบการเมืองแบบรัฐสภา	ทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ตอบ	รวม
มาก	75.4 (49)	24.6 (16)	—	—	100.0 (65)
ปานกลาง	49.2 (29)	44.1 (26)	6.8 (4)	—	100.1 (59)
น้อย	46.1 (6)	23.1 (3)	30.8 (4)	—	100.0 (13)
ไม่ตอบ	20.0 (1)	60.0 (3)	20.0 (1)	—	100.0 (5)
รวม	59.9 (85)	33.8 (48)	6.3 (9)	—	100.0 (142)

จากตัวเลขในตารางที่ 79 เราจะเห็นว่า ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความรูความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาจะมีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ดีด้วย มีบางส่วนที่มีทัศนคติในการเลือกตั้งปานกลาง แต่ไม่มีผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีเลย สำหรับผู้ที่มีความรูความเข้าใจในระดับปานกลางนั้นแบ่งเป็น 2 พวกคือ มีทั้งที่มีทัศนคติในการเลือกตั้งดีและปานกลาง มีจำนวนน้อยที่มีทัศนคติไม่ดีสำหรับผู้ที่มีความรูความเข้าใจน้อยจะมีทัศนคติแตกต่างกันออกไปคือ มีทั้งดี ปานกลาง และไม่ดี โดยสรุป เราอาจกล่าวถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างความรูความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภากับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ว่า ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความรูความเข้าใจดีก็จะมีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ดีด้วย ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ที่มีความรูความเข้าใจในระดับปานกลางจะมีทัศนคติในการเลือกตั้งทั้งดีและปานกลาง สำหรับผู้ที่มีความรูความเข้าใจน้อยจะมีทัศนคติแตกต่างกันออกไปทั้งดี ปานกลาง และไม่ดี

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 $x^2 [6] = 12.59$ แต่ $x^2 [6]$ จากการคำนวณตัวเลขในตารางที่ 79 $= 27.3 > 12.59$ ซึ่งหมายความว่า ความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ตารางที่ 80 ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการเมือง (เน้นเฉพาะบทบาททำงานของยูแทนราษฎร) กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ความสนใจในการเมือง	ทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง				
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ตอบ	รวม
มาก	70.2(66)	25.5(24)	4.3 (4)	-	100.0(94)
ปานกลาง	35.7 (5)	64.3 (9)	-	-	100.0(14)
น้อย	43.8(14)	43.8(14)	12.5 (4)	-	100.0(32)
ไม่ตอบ	-	50.0 (1)	50.0 (1)	-	100.0 (2)
รวม	59.9(85)	38.8(48)	6.3 (9)	-	100.0(142)

ในตารางที่ 80 จะเห็นว่า ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความสนใจในสถานการณ์การเมือง การเลือกตั้งมากจะมีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งดีด้วย อันตรงตามสมมติฐานที่วางไว้ แต่ในส่วนของผู้ที่มีความสนใจในสถานการณ์การเมือง การเลือกตั้งน้อยนั้น เราไม่อาจกล่าวได้ว่า เขามีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ดีไปด้วย เพราะในพวกนี้มีทั้งผู้ที่มีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งดีและปานกลางค่อนข้างสูง คือมีถึง 43.8 % ทั้ง 2 พวก อย่างไรก็ตามจำนวนผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีในกลุ่มนี้ก็มีเปอร์เซ็นต์สูงกว่ากลุ่มอื่นคือมี

12.5 % เราจึงสรุปได้ว่า ผู้ที่มีความสนใจในสถานการณ์การเมือง การเลือกตั้งมาก ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่ดีในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย (ทั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ยืนยันว่า ปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นตัวแปรหลักกับตัวแปรตาม) ส่วนในกลุ่มผู้ที่มีความสนใจปานกลางก็จะมีทัศนคติในระดับปานกลางไปด้วยเป็นส่วนใหญ่ สำหรับกลุ่มผู้ที่มีความสนใจน้อยก็จะแตกแยกออกเป็น 3 พวก คือมีทั้งพวกมีทัศนคติดี ปานกลาง และไม่

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ $0.05 \chi^2 [4] = 9.49$ แต่ $\chi^2 [4]$ จากการคำนวณตัวเลขในตารางที่ 80 = $14.15 > 9.49$ ซึ่งหมายความว่า ความสนใจในสถานการณ์การเมือง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ตารางที่ 81 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมือง และการปกครองในระบบประชาธิปไตยในปัจจุบันกับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย	ทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง			
	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	รวม
ดี	88.8 (16)	5.6 (1)	5.6 (1)	100.0 (18)
ปานกลาง	66.0 (64)	34.0 (33)	-	100.0 (97)
ไม่ดี	19.2 (5)	50.0 (13)	30.8 (8)	100.0 (26)
ไม่ตอบ	-	100.0 (1)	-	100.0 (1)
รวม	59.9 (85)	38.8 (48)	6.3 (9)	100.0 (142)

จากตารางที่ 81 จะเห็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่คล้ายคลึงกับในตารางที่ 80 นั่นคือ ในกลุ่มผู้มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยก็ ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็ด้วย ส่วนกลุ่มผู้มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยปานกลาง ส่วนใหญ่คือ 66 % มีทัศนคติที่คัดต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และอีก 34 % มีทัศนคติปานกลาง สำหรับกลุ่มผู้มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองฯ ไม่นั้น ครึ่งหนึ่งมีทัศนคติต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับปานกลาง และอีก 30.8 % มีทัศนคติที่ไม่ดี โดยสรุป เราอาจกล่าวได้ว่า ในกลุ่มผู้มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองค่านั้น ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่คัดต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย ในกลุ่มผู้มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองฯ ปานกลาง จะมีเปอร์เซ็นต์ผู้มีทัศนคติที่คัดต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่ากลุ่มแรก และเปอร์เซ็นต์ผู้มีทัศนคติต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งปานกลางจะสูงขึ้น สำหรับในกลุ่มสุดท้ายซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองฯ ไม่นั้น จะกลับมีทั้งผู้มีทัศนคติที่ดี ปานกลาง และไม่คัดต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยมีจำนวนผู้มีทัศนคติในระดับปานกลางมากที่สุดคือ 50 % และผู้มีทัศนคติไม่ดีรองลงมาคือ 30.8 %

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า ที่ระดับความมีนัยสำคัญ $0.05 \times^2 [4] = 12.59$ แต่ $x^2 [4]$ จากการคำนวณตัวเลขในตารางที่ 81 $= 39.9 > 12.59$ ซึ่งหมายความว่าทัศนคติทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สรุปท้ายบท

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ กับทัศนคติทางการเมืองและการเลือกตั้ง เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน 3 ข้อ ได้ผลดังต่อไปนี้
คือ

1. ก. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา กับทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ นั่นคือในกลุ่มผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาสูงก็จะมีเปอร์เซ็นต์ผู้มีทัศนคติที่คัดค้านการเมืองและการปกครองสูงกว่า และมีเปอร์เซ็นต์ผู้มีทัศนคติที่ไม่คัดค้านกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาต่ำ อย่างไรก็ตาม น่าสังเกตว่าในหัวข้อนี้ส่วนใหญ่ของกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจสูงและปานกลางจะมีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองในระดับปานกลางทั้งสิ้นมีเพียงกลุ่มผู้มีความรู้ความเข้าใจต่ำเท่านั้นที่มีเปอร์เซ็นต์ผู้มีทัศนคติที่น้อย และมีเปอร์เซ็นต์ผู้มีทัศนคติปานกลางและต่ำเท่า ๆ กัน

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการเมืองเน้นเฉพาะบทบาทของ ส.ส. กับทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ไม่ว่าจะเป็นพวกที่มีความสนใจในการเมืองมาก ปานกลาง หรือน้อย ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองอยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น และน่าสังเกตว่า กลุ่มผู้มีความสนใจน้อยจะมีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองฯ กระจายออกไปทั้งที่ ปานกลาง และไม่ตีในอัตราสูง อันทำให้ตัวเลขในตารางชุดนี้มีความสัมพันธ์กันน้อยมากคือไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติปรากฏให้เห็นเหมือนตารางอื่น

2. ก. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ คือ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาที่ ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ถ่วง พวกที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางก็มีทัศนคติทั้งที่คัดค้านและปานกลางต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนพวกที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยจะมีทั้งผู้มีทัศนคติที่ ปานกลางและไม่คัดค้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ข. ความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการเมืองเน้นเฉพาะบทบาทของ ส.ส. กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นไปตามสมมติฐานคือ ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความสนใจมากจะมีทัศนคติที่ดีต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กว้าง สำหรับกลุ่มที่มีความสนใจปานกลาง และน้อยก็มีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเช่นเดียวกับในข้อ 2.ก.

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันกับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นไปตามสมมติฐานคือ ผู้ที่มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองดี ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งดี กว้าง สำหรับกลุ่มที่มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองฯ ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งปานกลาง กว้าง ส่วนกลุ่มสุดท้ายก็จะมีลักษณะของความสัมพันธ์ เช่นเดียวกับข้ออื่น ๆ คือ มีทั้งพวกที่มีทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งดี ปานกลาง และไม่คิดละกัน